

2018-111

Archeologienota Gent Vossenbos

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

24-9-2018

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden voor een project genaamd Gent Vossenbos, gelegen in de deelgemeente Sint-Denijs-Westrem langsheen de Raymonde de Larochelaan (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein, 20 540m² groot, heeft een onregelmatige vorm en is gelegen ten noorden van de Raymonde de Larochelaan. Het terrein is grotendeels braakliggend, in de noordoostelijke zone is een bos aanwezig, dat zich verder naar het noordoosten uitstrekt. Het plangebied is te situeren in The Loop, een groter domein ten zuidwesten van Gent dat de laatste decennia onherkenbaar is gewijzigd door allerhande infrastructuurwerken. De Raymonde de Larochelaan is een recent aangelegde, doodlopende weg die kadert in de verdere ontwikkeling van The Loop. Het braakliggende terrein van het plangebied strekt zich verder uit naar het noordwesten, ten noordoosten loopt het bos verder tot tegen de R4.

Minstens sinds eind 18de eeuw was het plangebied onbebouwd. Het is op dat moment gelegen aan de rand van de natte meersen ten zuidwesten van de Rietgracht. Net ten zuiden van het plangebied zijn landbouwgronden en een weg aanwezig, met ten zuiden daarvan verspreide bewoning, maar deze weg komt niet overeen met de huidige Raymonde De Larochelaan. Deze weg is ook te zien op de 19de-eeuwse kaarten. De meersen ter hoogte van het plangebied bleven herkenbaar tot na de Tweede Wereldoorlog, maar sinds ca. de jaren 1960 is het plangebied en de omgeving drastisch gewijzigd door allerhande infrastructuurwerken: aanleg van de Ringvaart en de R4, de ontwikkeling van Flanders Expo en The Loop. Het historisch landgebruik van de site werd daardoor weggeveegd. Recent archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op een groot deel van het terrein heeft aangetoond dat er een pakket ophoging van ca. 2,5m aanwezig is op het plangebied, waardoor het niveau van de moederbodem, waarin de archeologische sporen zich manifesteren, zich zo'n 3m onder het huidige maaiveld bevindt. Onder dit ophogingspakket werden behalve enkele recente grachten – te linken aan de eertijdse ligging in meersgebied – geen relevante archeologische sporen aangetroffen. Nochtans heeft de omgeving ten zuiden van het plangebied een bijzonder hoog archeologisch potentieel. Bij de ontwikkeling van The Loop werden systematische archeologische onderzoeken uitgevoerd, waarbij een quasi continue menselijke aanwezigheid werd vastgesteld van finaal paleolithicum tot heden, met zowel bewonings- als begrafenissites. Deze sites bevinden zich echter allemaal op de hogere gronden net ten zuiden van het plangebied. Het plangebied zelf is gelegen op natte zandleemgronden net aan de voet van de flank die stijgt van de meersen langsheen de Rietgracht in het noorden naar de hogere droge gronden in het zuiden. De archeologen die het proefsleuvenonderzoek uitvoerden, concludeerden dat het plangebied niet aantrekkelijk was wegens de lagere, natte ligging van het terrein. Hoewel het noordoostelijke deel van het plangebied, waar het bos aanwezig is, niet werd onderzocht door middel van proefsleuven, kan deze conclusie ook doorgetrokken worden naar deze zone op basis van de gekende historische en bodemkundige gegevens. Gezien het maaiveldniveau op deze zone vergelijkbaar is aan dat van de rest van het

terrein, kan ook hier een recente ophoging van ca. 2,5m verwacht worden. Hieruit kan besloten worden dat het huidige bos niet meer overeenkomt met het bos dat te zien is op de topografische kaarten van eind 19de-eerste helft 20ste eeuw.

De bomen in de noordoostelijke hoek worden gerooid en het plangebied wordt verkaveld in 11 loten: 8 loten bedoeld voor wooneenheden, 3 loten voor groenzone. Onder het hele lint van gebouwen wordt een parkeergarage uitgegraven tot +7,60m TAW, ca. 1m onder het huidige maaiveld. De groenzones zullen zich centraal en langsheen de zuidelijke grens bevinden. In deze groenzones worden enkele wadi's aangelegd, die op het diepste punt vermoedelijk tot ongeveer 2,30m onder het huidige maaiveld worden uitgegraven. De uitgegraven grond zal gebruikt worden om grondlichamen mee te maken rond de wadi's. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het volledige plangebied: het bouwrijp maken van de percelen, het rooien van de bomen, aanleg van de nutsleidingen, uitgraven van de parkeergarage en de wadi's, funderingswerken, het optrekken van gebouwen, omgevingsaanleg. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond. Gezien de recente ophoging van ca. 2,5m van het terrein waardoor het archeologisch niveau zich rond 3m onder het huidig maaiveld bevindt, zal het overgrote deel van de werken geen impact hebben op dit archeologisch niveau. Lokaal en met een kleine oppervlakte zullen misschien enkele bodemingrepen plaatsvinden die het archeologisch niveau zullen verstoren (vb. paalfunderingen), maar deze zullen gezien het puntsgewijze en verspreide karakter geen verder vooronderzoek noodzaken omdat dit niet zal leiden tot kenniswinst. Bijkomend heeft het proefsleuvenonderzoek reeds aangetoond dat er op 75% van het terrein geen archeologische site aanwezig is; dit laag potentieel kan op basis van de gekende historische en bodemkundige gegevens verder doorgetrokken worden naar de overige 25% van het terrein, dit is de zone waar het bos aanwezig is.

Deze gegevens samen beschouwd – een dik pakket ophoging aanwezig waardoor de werken slechts beperkt het archeologisch niveau zullen verstoren; geen archeologische site aanwezig op 75% van het terrein; een lage archeologische verwachting op de resterende 25% - laten toe te besluiten dat een verder vooronderzoek in het kader van de geplande werken geen relevante kennisvermeerdering zal opleveren, waardoor de kosten-baten analyse negatief zal uitvallen. Een verder vooronderzoek zal namelijk meer vragen oproepen dan beantwoorden.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt geen verder vooronderzoek geadviseerd. Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed¹.

---

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.